

AVAUSPUHE voidaan pitää luettuna Maailman suurimmassa marttaillassa, jos tilaisuudessa ei ole mahdollista katsoa avausvideota tai se voidaan pitää videon lisäksi.

Hyvää Maailman suurinta marttailtaa!

Tervetuloa Maailman suurimpaan marttailtaan. Tämä ilta ja tämä juhla käynnistää yhteisen juhluvoittemme. Tänään martat kokoontuvat samaan aikaan eri puolilla Suomea juhlimaan yhdessä. Kiitos, että olet tänään mukana. Kiitos, että olet martta.

MARTTAJÄRJESTÖ TÄYTTÄÄ tänä vuonna 120 vuotta. Vietämme juhluvuotta yhdessä ruotsinkielisen sisarjärjestömme Marthaförbundin kanssa ja yhdessä on muutoinkin juhluvuotta hyvin kuvaava sana.

Me martat olemme nyt, ja olemme kautta historiamme olleet vahva yhteisö, heimo, jossa on voimaa. Marttajärjestö syntyi vuonna 1899 aikana, jolloin elämä Suomessa oli helmikuun manifestin ja venäläistämisen uhan alla kansallisen heräämisen, naisasialiikkeen ja kansanvalistustyön värittämää. Lucina Hagmanin aloitteesta perustettu naisyhdistys otti tehtäväkseen kotien aineellisen ja henkisen hyvinvoinnin parantamisen. Havaittiin, että paras tapa auttaa perheitä oli kodissa tarvittavien tietojen ja taitojen opettaminen.

Marttajärjestön toiminta levisi nopeasti. Sitä selittää suurelta osin yhteen kokoontuminen, sama voima kuin meillä on tänään. Järjestö perustettiin pääsiäisviikon keskiviikkona ja kiirastorstaina pidettyyn kokoukseen osallistui runsaasti naisia, jotka olivat tulleet pyhiksi tapaamaan sukulaisiaan Helsinkiin. Lomalla olleet naiset veivät nopeasti tiedon yhdistyksen perustamisesta maakuntiin. Muulla tavoin, esimerkiksi postitse, tietoa ei uskalletukaan levittää, sillä hanke oli pidettävä salassa siihen asti, että kokoontumisille saataisiin senaatin lupa.

Ensimmäiset maaseutuyhdistykset perustettiin jo pari päivää myöhemmin. Kuukaudessa yhdistyksiä oli perustettu Helsingin ulkopuolelle 13. Vuoden lopussa niitä oli jo 48 ja kymmenvuotisjuhlien aikaan 125. Tänään marttayhdistyksiä ja toimintaryhmiä on 1 164.

MARTAT OVAT kautta historian auttaneet koteja ja opettaneet, miten arki sujuu. Ensimmäiset neuvojat, kuten lähettejä tai vielä hienommin emissaareja voi kutsua, olivat pääasiassa kesälomalla olevia opettajaneitejä. Heidän tehtävänään oli kulkea talosta taloon ja neuvoa kädestä pitäen, miten asioita voisi tehdä toisin. Kahden kesän jälkeen työtä jatkoivat palkatut neuvojat.

Neuvojat eli kotitalousammattilaisemme ja jäsenemme, martat, ovat toimineet järjestössä rinta rinnan koko historian ajan. Me martat, järjestön jäsenet olemme ja olemme aina olleen

toiminnan ihmisiä. Me tartumme toimeen ja olemme vahvimpia, kun tarve on suurin. Me vaikuttamme tekemällä. Suomen sodat ja pula-aika ovat erityisesti olleet niitä paikkoja, joissa martat ovat näyttäneet voimansa. Suuria yhteisiä ponnistuksia on tehty monta kertaa sen jälkeenkin.

VIIME VUOSINA marttojen voima on näytetty muun muassa käsityötempauksissa. Kiitos, että olette esimerkiksi tehneet vauvanpeittoja Uuden lastensairaalan pienille potilaille ja että teette tänä vuonna sukkia ensimmäisen lapsensa saaville äideille. Näytämme yhdessä, että välitämme äideistä, olemme olleet heidän tukenaan yli vuosisadan ja että olemme tukena myös uudessa elämäntilanteessa.

Marttailulla on merkitystä. Sinulle, meille, lähiyhteisöillemme, Suomessa asuville ja koko maailmalle. Marttailu on mukava harrastus, joka tuo uusia ystäviä, uutta tietoa ja uusia taitoja. Martoissa tahto osata itse muuttuu toiminnaksi. Martoissa on hauskaa ja yhdessä tekeminen on kivaa. Martat myös haluavat toimia toisten hyväksi niin kotimaassa kuin kehitys yhteistyöhankkeissamme.

Me martat emme vain halua parantaa maailmaa, me parannamme maailmaa. Me ehdotamme ja teemme ratkaisuja sekä neuvomme ja kannustamme toteuttamaan muutoksen. Me martat muutamme maailmaa, ei puhumalla suuria, vaan tekemällä pieniä asioita isosti. Tässä meillä jokaisella on tehtävä. Se tämän hetken iso asia, johon marttoja tarvitaan, on ympäristön ja ilmaston kestävyys. Haluamme, että maapallo säilyy elinkelpoisena myös seuraaville sukupolville.

Jokainen martta on vaikuttaja ja vaikuttava. Olemme jokainen tehneet elämämme aikana paljon vaikuttamistyötä ja vaikuttavia tekoja – ja teemme niitä nyt myös yhdessä. Vaikutamme omaan elämäämme, omaan lähipiiriimme, oman alueemme asioihin, kenties oman kotikaupunkimme tai kotikuntamme asioihin, koko Suomeen ja osa ehkä kansainvälisesti, globaalistikin. Jokainen meistä vaikuttaa esimerkiksi teoillaan, valinnoillaan ja tekemättä jättämisellä. Sillä mitä ostamme tai jätämme ostamatta, ostammeko lähellä tuotettua ja vastuullista, kierrätämmekö ja mitä syömme. Me vaikutamme myös muiden käyttäytymiseen ja valintoihin. Vaikutamme sillä, mitä ruokaa tarjoamme muille, millaisia neuvoja ja vinkkejä annamme toisille, mitä aiheita marttailloissa käsitellään ja millaisia tapahtumia meillä on. Ilmastokestävyys on nyt kaikkien yhteinen haaste, jossa meillä riittää opittavaa ja tehtävää.

KIITOS, ETTÄ OLET MARTTA. Kiitos, että vaikutat omilla teoillasi ja valinnoillasi. Kiitos, että opetat muille ja jaat osaamistasi ja olet valmis oppimaan uutta. Kiitos, että olet valmis tekemään muiden hyväksi. Ja kiitos, että olet osa yhteisöämme. Yhdessä voimme tehdä ja teemme paljon.

Martat ovat hyvän ja kestävä arjen osaajia. Juhlavuotemme teemakin on, hyvä arki kuuluu kaikille. Me osaamme myös juhlan. Tänään on juhlan aika. Onnea 120-vuotias marttajärjestö ja onnea kaikki martat!

Nostetaan yhdessä onnittelumalja martoille! <jos tilaisuudessa on alkumaljat>

Hyvää Maailman suurinta marttailtaa!

Sirpa Pietikäinen
puheenjohtaja, Marttaliitto

Andrea Hasselblatt
ordförande, Marthaförbund

Pirkko Haikkala
vs. pääsihteeri, Marttaliitto

Annika Jansson
verksamhetsledare, Marthaförbund

